

Keksa qarag'ayni o'zi ungan, o'sgan joyidan ajratishning o'zi bo'lmadi, uning beliga qo'sh arqon solib tortdilar, u gurs etib yerga quladi. Uni shundayligicha olib ketishning iloji yo'q, uni butab, kesib ,ming bo'lakka bo'lib olib ketdilar. Qarag'ayning panjasida o'zi yashagan yerining bir siqim tuprog'i bor edi.

Ko'rganimizdek, shoir o'z g'oyasini ochish uchun eng muhim tasvirlarni, detallarnigina oladi.

Shoirning "Chumoli" she'ri ham voqeaband lirikaning yorqin misoli:

G'ayrat kamarini beliga bog'lab,
O'zidan kattaroq cho'pni ortmoqlab
Manzilga tez yetmoq yolg'iz xayoli -
So'qmoq yo'ldan borar
Chumoli.
Atrofga boqmas, ishlar uzun kun,
Ko'pning xirmoniga qo'shmoq uchun
don...

Yo'q
Odam ajdodi bo'lmagan maymun,
Chumolidan tarqalgan inson (112-bet).

Shoir insonning mehnatkashligini, tinib-tinchimasligini, bolam-chaqam deb chekadigan zahmatini ulug'lash uchun mehnatkashlik ramzi bo'lgan chumolini kuzatadi. She'rdagi eng muhim holatlar: o'zidan katta bo'lgan cho'pni ortmoqlagan chumoli, atrofga boqmasdan, ko'pchilik xirmonini yuksaltirish uchun jon kuydirayotgan bu jajji jonzotning xatti-harakati kitobxon ko'z o'ngida yaqqol gavdalanadi.

Voqeaband lirik she'rni she'riy yo'lda yozilgan epik asar bilan farqlash lozim. Masalan, Erkin Vohidovning "Insoniyat tarixi" she'ri voqeaband she'r emas, balki she'riy yo'lda yozilgan kichik hikoyat, mohiyatan epik xarakterdagi asardir.

Sharq afsonasi asosida yozilgan bu she'rda butun umrini kayf-u safoda o'tkazib, davr-u davron surgan Qobiliston podshohi yoshi bir joyga yetganda ulamo ahlini chaqirib:

Debdi: "Olamga kelib
Olam nedir bilmadim,
Odam bo'lib yashadim,
Odam nedir bilmadim.
Qirq yil podsholik qilib

Umrim o'tdi g'aflatda
Qolganini ilmga
Sarf qilurman albatta,
Shuning uchun farmonim
Barcha bilimni to'plab,
Insoniyat tarixin
Jam qilib kitob yozing
Yozganda ham batafsil
va lekin shitob yozing" (159-bet).

Podshoning farmoni bilan qirq faslda qirq olim insoniyat tarixini qirq tuya kitob qilib saroyga, podsho huzuriga olib kelganlarida podsho debdi:

...Ko'p yozibsiz bunchalar.
Insoniyat tarixi
Uzunmidi shunchalar?
Kimga darkor buncha gap,
Sanjob qiling, ulamo,
Ko'pi bilan bir tuya
Kitob qiling, ulamo (160-bet).

Shundan keyin olimlar qirq kitobni qirqta kitobga qisqartiribdilar va podsho huzuriga olib kelibdilar. Shunda podsho:

Barchasini o'qishga
Umrim yetmaydi ammo
Shuning uchun azizlar,
Tafsilotni kam qiling,
Bor ilmni yig'ing-u
Bir kitobga jam qiling, - debdi (161-bet).

Qirq olim, qirq fasl o' tirib, qirq kitob mazmunini bir kitobga jam qilib kelishganda, podsho o'lim to'shagida edi

"Mazmunin aytib bering
Ikki og'iz so'z bilan.
Eshitib o'lar bo'lsam
Qolmas edi armonim".
Olimlar donishmandi
Shunda debdi: hoqonim,
Odamlar tug'iladi,
G'am chekadi, o'ladi.
Insoniyat tarixini
Mazmuni shu bo'ladi (168-bet).

Shoir Sharqning bu afsonasida olimlar donishmandining fikrini quvvatlamaydi. She'ning oxirida ijodkor hayot haqiqati, ko'pmingyilliklarda isbotlangan bir haqiqatni shunday keltiradi:

Odamzod tarixida
Ortga qaytish bo'lmaydi.
Odamlar tug'iladi,
Kurashadi, o'lmaydi.
Har bir inson yo'lchidir
Porloq asr yo'lida.
Haqiqat mash'ali bor
Odamzodning qo'lida (162-bet).

Erkin Vohidov afsonadagi pessimistik yakunni butunlay boshqa tarafga burib yuboradi: inson tug'iladi, yahsaydi, mehnat qiladi. Ko'pchilik manfaati yo'lida qilingan mehnat bezavoldir. Insonning o'limidan so'ng u qoldirgan yaxshi nom yashaydi, degan haqiqatni shoir shu she'rida epik xarakterda bayon qilib bergan.

Erkin Vohidov ijodida dostonlarning salmoqli o'rin tutishi bejiz emas. Shoir lirikasida epik tasvir qirralari uning dostonlaridan tashqari voqeaband she'rlarida, shuningdek, she'riy yo'lda yozilgan hikoyatlarda ko'rinadi. Bunday xarakterdagi asarlar shoirga doston yozish uchun o'ziga xos ijodiy tajriba rolini o'ynaydi.